

กรุงเทพธุรกิจ Krungthep Turakij Circulation: 200,000 Ad Rate: 2,400	Section: First Section/- วันที่: ศุกร์ 15 มีนาคม 2562 ปีที่: 32 ฉบับที่: 11131 หน้า: 6(ซ้าย) Col.Inch: 38.75 Ad Value: 93,000 PRValue (x3): 279,000 คอลัมน์: Smart EEC: 'พื้นที่สีเขียว'กับการออกแบบเมือง คลิป: สีสี่
--	--

กรุงเทพธุรกิจ

Smart EEC

● **ฐาปนา บุญประวิตร**

นายกสมาคมการผังเมืองไทย thapana.asia@gmail.com

‘พื้นที่สีเขียว’ กับการออกแบบเมือง

เกณฑ์การออกแบบเมือง Smart Growth, LEED-ND และ Form-Based Codes นำข้อกำหนดการออกแบบที่โล่ง พื้นที่สีเขียว สวนสาธารณะ และพื้นที่สาธารณะจัดเป็นความสำคัญอันดับต้น เพื่อให้ผู้บริหารเมืองและนักออกแบบเมืองวางแผนบริหารจัดการพื้นที่เหล่านี้โดยการระบุในแผนงานและผังการออกแบบก่อนที่จะกำหนดส่วนประกอบอื่น

ในส่วนกรณีที่ต้องกำหนดความสำคัญการจัดวางพื้นที่สีเขียวลงในแผนงานเป็นอันดับแรกเนื่องจากต้องการจัดระบบความสมดุลของโครงสร้างธรรมชาติในพื้นที่เมืองก่อนที่จะออกแบบงานสถาปัตยกรรมและงานวิศวกรรมเป็นไปตามแนวนโยบายสาธารณะของเกณฑ์ที่ได้กำหนดลำดับศักดิ์การจัดการเชิงพื้นที่เพื่อประโยชน์ของสิ่งแวดล้อมและประชาชนส่วนใหญ่ในระดับสูงสุดซึ่งหมายถึง ทุกแผนงานจะต้องกล่าวถึง แนวทาง นโยบาย เป้าหมาย โครงการ และงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบความสมดุลของโครงสร้างธรรมชาติในพื้นที่เมืองก่อน

เฉพาะเกณฑ์ LEED-ND นั้นข้อกำหนดทั้งที่บังคับไม่มีคะแนนและที่มิคะแนนได้ระบุไว้อย่างชัดเจนถึงการจัดการเชิงพื้นที่เพื่อสร้างความสมดุลด้านสิ่งแวดล้อม พื้นที่ธรรมชาติ พื้นที่สีเขียว พื้นที่สาธารณะ พื้นที่เสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งนักออกแบบต้องแสดงให้เห็นในแผนงานแบบสถาปัตยกรรมและแบบวิศวกรรม ว่าได้ดำเนินการเพื่อให้มีพื้นที่ดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่สีเขียว สวนเขียว สวนสาธารณะ ที่โล่งนันทนาการ ที่โล่งรองรับน้ำ และที่โล่งประเภทต่างๆ ตามขนาด ปริมาณ คุณภาพอย่างเพียงพอ รวมทั้งได้แสดงวิธีการสงวนรักษาโครงสร้างพื้นฐานธรรมชาติที่มีอยู่เดิมและโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการสงวนรักษาพื้นที่ธรรมชาติและ

พื้นที่สีเขียวที่จะขยายเพิ่มเติมในอนาคตไว้ในแผนงานและแบบแปลน

นอกจากการระบุขนาด ปริมาณ และคุณภาพแล้ว LEED-ND ยังให้ผู้ออกแบบแสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบและรูปแบบในการเชื่อมต่อของโครงสร้างพื้นฐานประเภทโครงข่ายทางน้ำ พื้นที่นิเวศ พื้นที่ธรรมชาติ และพื้นที่สีเขียวในระดับภาค (Regional scale) พร้อมระบบการเข้าถึงของประชาชนของโครงสร้างพื้นฐานเหล่านั้นด้วย

โดยแผนและแบบชุมชนเมืองจะต้องแสดงระบบกายภาพอธิบายการเข้าถึงด้วยโครงสร้างพื้นฐานเขียว (Green Infrastructure) ประเภท greenway และด้วยการคมนาคมสีเขียว (Green Transportation) ซึ่งได้แก่ ทางเดินทางจักรยาน และระบบขนส่งมวลชน นอกจากนั้นยังให้แผนกำหนดตัวชี้วัดความสามารถในการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานหรือพื้นที่สีเขียวด้วยเวลาที่ชัดเจน เช่น “ประชาชนในพื้นที่เขตเมืองจะสามารถเดินทางถึงพื้นที่สวนสาธารณะ พื้นที่สาธารณะ หรือพื้นที่สีเขียวได้ในระยะเวลาไม่เกิน 5 นาที” เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าLEED-NDให้ความสำคัญด้านความสามารถการเข้าถึงเท่าเทียมกับขนาด ปริมาณ และคุณภาพของพื้นที่สีเขียวซึ่งแปลความได้ว่า **พื้นที่ธรรมชาติ** ดังกล่าว แม้จะมีขนาด ปริมาณ แลคุณภาพมากเท่าไร หากประชาชนไม่มีโอกาสและขาดความสามารถในการเข้าถึง พื้นที่สีเขียวก็จะด้อยค่าในการใช้ประโยชน์ ดังนั้น จึงพบว่า เมืองต่างๆ ได้ออกแบบให้มีสวนสาธารณะระดับย่านและระดับชุมชนกระจายอยู่ทั่วทั้งพื้นที่ บางเมืองเช่นเทศบาลริชมอนด์ ในแวนคูเวอร์ ได้ออกแบบให้มีสวนสาธารณะระดับย่านทุกบล็อกที่ดิน เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงของประชาชน ตอบโจทย์ตัวชี้วัดความสามารถในการเดินทางที่กำหนดตามแผนงานไว้

อย่างไรก็ตาม ปัจจัยด้านขนาด ปริมาณ และคุณภาพของพื้นที่สีเขียวนั้น LEED-ND และ Form-Based Codes ได้กำหนดมาตรฐานของพื้นที่สีเขียวตรงกันทั้งการกำหนดสัดส่วนพื้นที่สีเขียวต่อเนื้อเมืองในระดับย่าน และระดับชุมชน การกำหนดขนาดทรงพุ่มของต้นไม้ใหญ่จำแนกตามบทบาทของย่าน และการเสนอให้มีอุโมงค์ต้นไม้ในพื้นที่ใจกลางเมืองเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีและดูดซับมลภาวะจากกิจกรรมการสัญจรและกิจกรรมเศรษฐกิจประชากรซึ่งมีความหนาแน่น